מכות יח

עניין: מקרא בכורים בנגון

ריטב״א

כשהוא אומר והניחו הרי הנחה אמור. פירוש ומעתה אין בהנחה אלא מקרא אחד, וכיון שלא שנה עליו אינו מעכב. וא״ת ולמאן דאמר קריאה מעכבת הא לא שנה עליו הכתוב, תירצו בתוספות [399] דהא כתיב [400] וענית ואמרת, וההוא וענית לשון קריאה בלשון הקודש בכל מקום כדפרשו [401] מדכתיב [402] וענו הלוים, ובמדרש [403] אמרו וענית בנגון כמו ותען להם מרים [404], וכיון דכן, כי אמר קרא וענית ואחר כן ואמרת הוה ליה שנה עליו הכתוב לעכב, ואידך סבר כי וענית ואמרת כולה חדא חשיבא.

דרך אמונה – בכורים פ״ג – ציון ההלכה

(פד) ריטב״ם מכות י״ח ע״ב ד״ה כשהוא אומר עסק מדרש לגרוך לקרומו בניגון כמו ותען להם מרים יגרחם דהכילה בטעמים ובודאי שמיני מעכב:

דרך חכמה – כלי המקדש

פ״ג ה״ז – באור ההלכה

ע״כ אין דומה מצה שנזדמן לרבים * חמש שנים. כתב הר״מ מפני שחכמת המוסיקא היא חכמה גדולה וצריכה לימוד ה׳ שנים משמע מדבריו שהלוים היו צריכין לשורר בניגונה ולכן הטרכו ללמוד חכמת המוסיקא ול״ע מנ״ל זה דנהי דמצוחר בחולין כ״ד ע׳ א׳ שהלוים נפסלין בקול ופירש״י שצריכין לעסק קולם שיהא נרחה בקול ע׳ וכ״כ רבנו בה״מ שמשתקלקל קולו מחמת הזקנה נפסל לשיר ובמגילה כ״ד ב׳ ע״ל ר״מ לר״ם בדמי אלמלי אמה לוי פסול אמה לדוכן משום דעמי קלך ומכ״ז מצוחר שהיו צריכין לקרות שפה ברורה כולם כאחד ובנעימה שישמע קולם כאחד ובנעימה שישמע כולם יחד ומשמר שהיו צריכין גם לקרותם בטעמים שזה פירוש המילים כמצוחר בחגיגה ו׳ ב׳ ע״מ לפיסוק טעמים וכן בנדרים ל״ז ב׳ ובינו במקרא זה פיסוק טעמים והריטב״א מיומא ע״ב כתב דבמר שיהיו פסוקי טעמים נפסקו הספק בחמש מקראות שאין להם הכרע וכן מוכח במגילה ט״ז ב׳ דבמר דקרינן עשרת בני המן בנשימה אחת שמעינן שכולן נהרגו יחד ומשמר שכל הדברים לחשיב ברים אלו נאמרין בנקראין בלה״ק היו נקראין בטעמים זה משמיר הפסוק עי׳ בחו״ח סי׳ ס״ח סכ״ד לענין ק״ש וכן כתבנו בדרך אמונה פ״ג לביכורים בלה״ל אות פ״ד בשם הריטב״א בחכות י״ח ע׳ א׳ שהיו קורחין בטעמים וזה נקרא שיר כמו שאנו קורחין שירת היס בסיהכ״י וזה נקרא בנעימה ובניגונה כמ״ש בחו״ח סי׳ נ״ח ס״ט והיינו בקול גדול ובכוך ושישמע לפי הענין אבל חכמי לא שמעי׳ שצריך לשיר בניגונים ועי׳ מגילה ל״ב ע׳ א׳ משום דלא ידע לבשומי קלא משפטים לא יחיו קרינן לי׳ וגם שם אין הכוונה לשיר בניגונים אלא לומר בקול יפה ומובן וכל העשר שירות שנאמרו בחורה לא מצינו אלא שנאמרו בטעמים אבל שישירו בהם ניגונים לא שמענו ומה שמביא הגמ׳

שולחן ערוך או״ח סי׳ נא

ט ט״ו **מזמור לתודה יש לאומרו בנגינה** ט* [יד] **שכל השירות עתידות ליבטל חוץ ממזמור לתודה: הגה**

תוס׳ ב״ב יד: ד״ה בפורענותא

לבסוף ומומר ר״י דמשום הכי כתבו בהדי תהלים ומשלי לפי שהוא מענין אחד כתובין מעין שירה ומקראות קלריס וניגון אחד דבימיהם היה ניגון כלאמרינן (מגילה דף ג.) ויקראו

הלכות שלמה תפילה פ״ו ארחות הלכה

פסד״ז כראוי (גם העיר תמיד מפני מה אין מקיימין דברי השו״ע סי׳ נ״א ס״ט לומר מזמור לתודה בנגינה, ובפרט קהלות החסידים שרגילים לומר בשעת התפלה בגון א־ל אדון וכדו׳, למה אין מזמרין במזמור לתודה). **43.** כתבי תלמידים. **44.** כתבי תלמידים.

SPONSORED LZ"N
AHARON BEN YAAKOV SHALOM • LEAH BAS YITZHAK